

OS KOMMUNE
Aktive opplevelser for barn

Strategisk næringsplan for Os kommune 2016 - 2020

Satsingsområder:

- ✓ Landbruk.
- ✓ Sentrumsutvikling og opplevelser.
- ✓ Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer.

Innhold

FORORD.....	2
BAKGRUNN.....	3
STATISTIKK	6
HOVEDUTFORDRINGER	7
OVERORDNEDE MÅL OG STRATEGIER.....	8
LANDBRUK	9
SENTRUMSUTVIKLING OG OPPLEVELSER.....	12
HANDEL, REISELIV, INDUSTRI OG TJENESTEYTENDE NÆRINGER	14
VEDLEGG.....	17

Forord

Os kommunes næringsplan for 2011 – 2020 ble vedtatt 26. mai 2011. Næringsplanen er et virkemiddel for å styrke arbeidet med næringsutvikling i kommunen innenfor all type næring, inkludert landbruk.

Planen rulleres i 2016 og den nye planen gjelder for perioden 2016-2020. Det har vært gjennomført en prosess der representanter for næringslivet og Vekst i Os har bidratt til å gjøre grep for å gjøre nødvendige endringer i planen.

Det overordnede målet for næringsplanen er å øke antall innbyggere og bidra til nye arbeidsplasser. Siden 2010 har innbyggertallet gått noe ned. Mål om antall innbygger i 2020 er justert ned fra 2200 til 2100 sammenlignet med forrige planen for forrige periode, og målet er sett i sammenheng med Vekst i Os sine mål.

Forrige plan hadde 5 strategiske satsingsområder. I denne planen er det blitt redusert til 3 satsingsområder, uten at det utelukker noen næringsområder. Planen er blitt mer tilpasset dagens arbeidsmåter der Os kommune har et særlig ansvar for landbruk og for planarbeid som legger til rette for næringsutvikling i hele kommunen, mens Vekst i Os jobber mer direkte med utvikling av det øvrige næringslivet.

Os kommune har utfordringer med å snu befolkningsnedgangen til vekst og utvikling. Det er derfor både fokus på utvikling av næring som grunnlag for arbeidsplasser og å legge til rette for boligbygging og formidling av boliger.

Runa Finborud
ordfører

Arne Svendsen
rådmann

Bakgrunn

Planstatus

Denne planen har et tidsperspektiv på 2016 – 2020 og er en rullering av «Strategisk næringsplan for Os 2011 – 2020».

Planen skal ses i sammenheng med kommunens øvrige planer, f. eks. arealplaner, klima- og energiplan, delplaner, økonomiplan, samt planer for næringsutvikling på fylkesnivå og regionale planer. Det er særlig viktig at det er samsvar mellom mål og strategier på regionalt nivå og i kommunene. En tett dialog, og tydelig ansvarsdeling mellom de regionale næringsjefene i Fjellregionen, Rørosregionen Næringshage, Vekst i Os og Os kommune er derfor avgjørende for å oppnå synergier og gode resultater. Strategisk næringsplan for Fjellregionen skal også rulleres i 2016, allerede her må man sikre slikt samsvar mellom planene.

Den strategiske næringsplanen skal være et styringsdokument ved avgjørelser i underordnede planer knyttet til næringsutvikling i Os kommune.

Organisering

Arbeidet med rullering av strategisk næringsplan har vært organisert med Formannskapet i Os kommune som styringsgruppe, en prosjektgruppe/sekretariat ledet av rådmann og en arbeidsgruppe med deltagelse av Vekst Os. Det har vært en referansegruppe med representanter for næringslivet i Os kommune. Den har tilsvarende sammensetning som da forrige plan ble laget.

Avtaler

Vekst i Os AS ble stiftet i januar 2015. Selskapet støttes med kr 350 000,- fra kommunens næringsfond i en prosjektperiode på 3 år (2015, 2016, 2017) etter vedtak i kommunestyret 30.10.2014. Selskapet skal ivareta kommunens 1. linjetjeneste og arbeide med næringsutvikling i kommunen. Vekst i Os har definert egne mål og strategier for sitt arbeid og legger sine handlingsplaner frem til drøftelser med formannskapet. Mål og tiltak er harmonisert med kommunens næringsplan der Vekst i Os har sitt definerte ansvarsområde.

Destinasjon Røros har inngått avtale med Os kommune, vedtatt 25.9.2013. I henhold til avtalen støttes DR med et årlig beløp på kr. 250.000,-

Det årlige beløpet fordeles som følger:

- kr. 200.000 for et medlemskap i DR.
- Kr. 50.000 for å finansiere konkrete tiltak i den årlige handlingsplanen til Os kommunes strategiske næringsplan.

Proessen

Det er avholdt møter med representanter for næringslivet i Os kommune. Det ble tatt utgangspunkt i forrige plan og kommunen ba om innspill i forbindelse med rullering av planen. Videre har det vært drøftingsmøter med formannskap. Regionale næringssejere har også blitt invitert til å delta i prosessen.

Planens oppbygning

Planen er delt inn i følgende tema; Landbruk, Sentrumsutvikling og reiseliv og Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer. For hvert tema er det beskrevet hovedmål, delmål og strategier.

Ansvar for de ulike temadelene er fordelt slik:

- Landbruk – Os kommune v/ Landbruksavdelingen
- Sentrumsutvikling og reiseliv - Os kommune v/ Plankontoret
- Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer – Vekst i Os.

Planen i forrige periode var inndelt i flere tema. Idrett og opplevelsesnæringer er tatt bort som egne tema eller satsingsområder og bakt inn i de andre. Dette gjenspeiles i hvordan ansvaret er fordelt mellom de ulike satsingsområdene.

Omdømme

Omdømme er viktig for at Os kommune skal framstå som attraktiv, både når det gjelder tilflytting, etablering, reiseliv og generell samfunnsutvikling. Os kommune har «aktive opplevelser for barn» som sin visjon.

Det skal derfor tas hensyn til hvilket omdømme som skapes gjennom de tiltak som er beskrevet i denne planen og vedtak som gjøres i tilknytning til disse.

Ungdom

Det skal legges spesiell vekt på å skape et næringsliv og samfunn som i størst mulig grad er attraktivt for ungdommen i Os kommune og som legger til rette for at ungdom flytter tilbake til kommunen etter endt utdanning.

Tilgang på arbeidskraft

Os kommune har svært lav arbeidsledighet, på lik linje med andre kommuner i Fjellregionen. Dette kan medføre utfordringer i forhold til å rekruttere arbeidskraft for virksomheter som ønsker å vokse og utvikle seg, og for nyetableringer. Dette gjelder på alle nivåer.

Enkelte deler av næringslivet i Os kommune har problemer med å skaffe arbeidskraft med ønsket kompetanse. Det er viktig å få til et godt samarbeid mellom næringsliv og utdanningsmiljøene slik at det finnes lokal/regional utdanning innen fag og på et nivå som understøtter næringsutviklingen og deres behov.

Forhold til Røros som verdensarvsted og Cirkumferensen

Os kommune har kort avstand til Røros. Med den status som Røros har kan dette i de fleste tilfeller være en styrke dersom næringslivet i Os evner å utnytte det og få til et godt samarbeide med aktuelle partnere i Røros. Os kan spille på nærheten til Røros som bostedskommune og dra nytte av dette i samfunnsutvikling og kommuneøkonomi. Det kan også være en utfordring ved at det kan være mer attraktivt å etablere seg i Røros. Dersom næringslivet i de to kommunene kan samarbeide og komplettere hverandre bør det styrke næringsutviklingen begge steder.

Hensyn til klima og miljø

All næringsaktivitet skal foregå på en klima- og miljøvennlig måte og ses i sammenheng med klima- og energiplanen til Os kommune.

Årlige handlingsplaner og evaluering.

For temadelene «Landbruk» og «Sentrumsutvikling og opplevelser», dvs. de delene av planen der Os kommune ved rådmannen, landbruksavdelingen og plankontoret er oppført som ansvarlige, skal det lages årlige handlingsplaner med beskrivelse av tiltak, plan for gjennomføring og fordeling av ansvar. Tiltak i forrige års plan tas opp til evaluering i forbindelse med at det vedtas ny plan. Handlingsplanene vedtas av formannskapet ved årsskiftet.

Vekst i Os har ansvar for «Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer» og har laget egen handlingsplan som gjelder for perioden 2015-2017. Planen tas opp til drøfting med formannskapet, med evaluering av tiltak, 2 ganger årlig.

Etablereropplæring

Hedmark fylkeskommune er ansvarlig for gjennomføring av etablererkurs i Hedmark. Dette gjøres i samarbeid med kommunene i Hedmark. Kommunene deltar ved planlegging av nye kurs og har ansvar for gjennomføring av regionale gründerkvelder i forkant av en ny kursperiode, samt å bidra til informasjon, påmelding og oppfølging av etablerere i forbindelse med selve etablererkursene. Det er for tiden AB-utvikling AS, med Rådhuset Vingelen AS som underleverandør, som har avtale med Hedmark fylkeskommune om å holde etablererkurs i vår region.

Kommunens kontaktpersoner

- 1. linjekontakt er landbruksavdelingen og Vekst i Os
- Økonomirådgiver er saksbehandler for næringsfondet.
- Rådmannen har det overordnede ansvar.

Statistikk

Rørshagen næringshage har laget et statistikkhefte som beskriver befolkningstall og næringsliv for kommunene i Fjellregionen. Her finnes blant annet tall for folketallsutvikling og tilflytting, beskrivelse av arbeidsplasser og fordeling på ulike bransjer, utdanningsnivå og pendlerstruktur.

Os har i likhet med de fleste andre kommunene i regionen et synkende folketall. De fleste arbeidsplassene finner vi tilknyttet helse- og sosialtjenester (28,1 %) og landbruk (18,5 %). Det er også høy sysselsetting innen kategoriene industri og bergverksdrift (11,2 %) og bygge- og anleggsvirksomhet (9,6 %). De registrerte bedriftene er i hovedsak enkeltmannsforetak og små og mindre bedrifter. Vi har til sammen 7 bedrifter med mer enn 20 ansatte. 164 pendler inn til kommunen for arbeid, mens 488 pendler ut av kommunen. I hovedsak til nabokommunene Røros, Tolga og Tynset.

Statistikkheftet finnes som vedlegg til næringsplanen.

Hovedutfordringer

- Å skape en holdning om at det å satse og lykkes gir stolthet, inspirasjon, anerkjennelse, selvtillit og oppmuntring.
- Å styrke og utvikle en god kommunikasjon og et godt samarbeid mellom kommunen, Vekst i Os og næringsdrivende i kommunen og på regionalt nivå slik at man kompletterer hverandre og spiller på hverandres fordeler.
- Å sørge for at kommunal planlegging ligger i forkant av næringslivets behov.
 - Med rask saksbehandling, høy kompetanse og konstruktiv holdning til næringsutvikling.
- Å skape et næringsliv og samfunn som gjør det mulig og attraktivt for ungdommen å bli boende i kommunen eller komme tilbake til kommunen etter endt utdanning.
- Å styrke kompetanse, innovasjon og entreprenørskap som sentrale forutsetninger for økt konkurransevne, utvikling og vekst.
- Å utvikle sentrum og bygdene til steder der folk bor, treffes, trives og som styrker samhold og utvikling.
- Å utvikle Os kommune som næringskommune og bosettingskommune.
- Å dra nytte av hytteområder, hytteutbygging og hytteeiere som grunnlag for næringsutvikling.
- Å styrke infrastruktur og kommunikasjon for næringsdrivende, innbyggere og tilreisende.
- Å skape et engasjement i hele kommunen om å utnytte egne ressurser og bidra til næringsutvikling.

Overordnede mål og strategier

Overordnede mål	<ul style="list-style-type: none">• 2100 innbyggere og 50 nye arbeidsplasser i 2020 (1950 innb. pr. 1.1.2016)• Vekst i Os skal bidra til 80 nye innbyggere og 40 nye arbeidsplasser perioden 2015-2017, samt 70 nye innbyggere og ytterligere 10 nye arbeidsplasser i 2018-2019.
Hovedstrategier	<ul style="list-style-type: none">• Næringslivets behov skal vektlegges i forbindelse med kommunalt planarbeid, særlig arealplaner.• Delta i et regionalt samarbeid for å styrke og videreutvikle infrastruktur med fokus på fly, tog, vei og digital kommunikasjon.• Gjøre Os sentrum og bygdene i kommunen attraktive for innbyggere, hyttefolk og tilreisende.• Vekst i Os skal være den aktive, operative aktør innen næringsutvikling i kommunen.• Os kommune skal legge vekt på ungt entreprenørskap for å stimulere til økt entreprenørskap i hjemkommunen og øke interessen for å flytte tilbake til hjemkommunen etter endt utdanning.• Styrke omdømmet til Os kommune om å være en attraktiv bo-kommune med gode fritids-, idretts- og kulturtilbud og med trygge bo-områder.• Politisk og administrativ ledelse i kommunen skal ha god kunnskap om næringslivets behov, være gode ambassadører for næringslivet. Førstelinjetjenesten skal kunne bistå med veiledning i forhold til mulige offentlige virkemidler.• Gjennomføring av tiltak for å nå målene i strategisk næringsplan skal skje på en miljøvennlig og bærekraftig måte og ihht klima- og energiplanen i kommunen.• Vedtekter og retningslinjer i det kommunale næringsfond skal harmoniseres med satsingsområdene i denne strategiplanen.

Landbruk

Sentrale rammebetingelser legger føringene for utvikling av landbruket. Denne planen går ikke inn på disse forholdene, men ser på hva den enkelte gårdbruker selv kan gjøre med egne ressurser. Men kommunen vil gjerne bidra til å støtte landbruksnæringen når de tar opp slike spørsmål med sine organisasjoner.

I utgangspunktet har gårdene i Os kommune vært små, noe som gjør stordrift mer komplisert og kostnadskrevende. Større driftsenheter vil ofte medføre økte kostnader med innleid hjelp og i Os er det vist liten interesse for samdrifter med dagens betingelser. Det tradisjonelle landbruket og ”familiebruket” er bærebjelken for landbruket i Os, og fagmiljøet er godt. Økt kompetanse innen bedriftsledelse og økonomi kan bidra til å utnytte potensialet i ressursene på en bedre og mer lønnsom måte.

Jordstykkene i Os er i gjennomsnitt på ca 20 dekar (Jordbrukstelling 1999) og det uttrykkes behov for bedre arrondering. Med stor andel leid areal medfører dette økte arbeids- og transportkostnader og mindre forutsigbarhet. Det finnes gode muligheter for å øke areal av dyrket jord.

Gjennomsnittsbrukeren er omkring 50 år gammel. Kvote per driftsenheter øker jevnt og er i 2015 omkring 140 000 per enhet (21 årskyr). Antall vinterfôra sauer per driftsenhet er nå nærmere 60 og har økt med ca 8 i planperioden 2010 – 2015. Flere driver kombinert produksjon med melk og sau.

Siden 2005 er det blitt 32 færre driftsenheter i Os, men det totale produksjonsomfanget har holdt seg stabilt. Gjennomsnittsareal per aktiv driftsenhet er i dag ca 257dekar mot 206 dekar for 10 år siden.

Vangrøftdalen og Kjurrudalen har status som utvalgt kulturlandskap. I dette ligger det noen føringer for skjøtsel, men også muligheter for næringsutvikling.

I Os kommune finnes 37 setre i aktiv drift med melkeproduksjon per 2015, en nedgang på 7 setre siden 2010.

70 % av kommunens totale areal er vegetasjonskartlagt og viser god og til dels svært god beitekvalitet.

Mer enn 80 % av barskogen i Os befinner seg i hogstklasse 5 og er hogstmoden skog. Det anslås et balansekvantum på ca 10 000 m³ for barskogen og 7000 m³ for lauvskogen i Os.

Enkelte driver med tilleggsnæringer, men dette utgjør en liten andel av sysselsettingen. I 2010 startet et prosjekt for å etablere og ta i bruk ”Inn på tunet” tilbud i Os kommune. Per 2015 er det 2 etablerte Inn på tunet virksomheter i kommunen. Vi ser også at det er økt interesse for omsetning av videreforedlede produkter av kjøtt, skinn og ull.

Rekruttering og kompetanse i landbruket er avgjørende for framtida. Et tidligere generasjonsskifte vil kunne stimulere til økt satsing innen landbruket i kommunen.

Innsatsområde	Landbruk (jord- og skogbruk med tilleggsnæringer)
<p><u>SWOT-analyse (2010):</u> De viktigste fokusområdene og utfordringene for å styrke næringsutviklingen innen landbruk i Os kommune</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Areal til nydyrking • Arrondering og råderett over dyrkingsarealer • Bonden som bedriftsleder med fokus på lønnsom drift, utviklingsmuligheter og yrkesstolthet, ikke bare forvalter • Utnytte generasjonsskifte til videreutvikling av landbrukseiendommen med tilleggsnæringer og dermed skape et grunnlag for flere årsverk • Økt bruk av utmarksbeite til kjøttproduksjon • Skogsdrift
<p>Hovedmål</p>	<p><i>Sett i forhold til dagens rammebetingelser skal omsetningen økes med 20 % og inntjeningen med 30 % innen 2020 og bevare flest mulig av dagens enheter i drift.</i></p>
<p>Tiltak</p>	<p>Det lages årlige handlingsplaner for landbruket i samarbeid med faglagene i landbruket. Handlingsplanene behandles av formannskapet i kommunen.</p> <p>Landbruksavdelingen er førstelinjetjeneste og gir bistand ved søknad om BU-midler. Landbruksavdelingen har god oversikt over rådgivingsapparat og nettverk innen landbruk og landbruksrelatert næring.</p>
<p>Strategier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke fagmiljøet ved kompetanseutvikling og samarbeid. • Videreutvikle bonden som bedriftsleder og bedriftsutvikler. • Samarbeide med grunneiere og landbruksorganisasjoner for å oppnå bedre arrondering og økt nydyrking. • Styrke omdømmet og arbeide for tidligere generasjonsskifte og rekruttering til landbruket. • Ta initiativ til regionalt samarbeid om strategiske satsingsområder innen landbruket i Fjellregionen.

Innsatsområde	Landbruk		
Delmål	Tiltak i perioden	Ansvarlig	Status for perioden 2010-2015
<p>Opprettholde dagens produksjonsnivå på melk.</p> <p>Øke produksjonen av kjøtt med 20 % (fortrinnsvis storfe og småfe).</p> <p>Øke jordbruksarealene med 5000 dekar innen 2020</p> <p>Oppnå en bedre arrondering av dyrka areal.</p> <p>Øke uttak av skogsvirke med 70 % i forhold til gjennomsnittlig årlig avvirkning fra 2001 til 2010.</p> <p>Øke bruken av utmarksbeite med 2000 sauer og etablere 2 fellesbeiter for storfe</p> <p>Opprettholde aktiv seterdrift.</p> <p>Økt økologisk matproduksjon i samsvar med nasjonale målsettinger</p> <p>I 2020 skal omsetningen innen tilleggsnæringer/bygdenæringer være økt med 10 %</p>	<p>Det lages årlige handlingsplaner med detaljert oversikt over tiltak og status.</p> <p>Eksempler på tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fagmøter og fagturer • Prosjekt for bedre utnyttelse av arealressursene • Beitebruksplan med årlige handlingsplaner • Gjerdeprosjekt i Åsan • Tiltak for helse miljø og sikkerhet. • Tiltak for rekruttering • Tilskudd til nydyrking • Tilleggsnæringer/bygdenæringer i samarbeid med Vekst i Os. Fokus på reiseliv/opplevelser og lokal mat. Regelmessige møter. 	<p>Os kommune v/ landbruksavdelingen</p>	<p>Nedgang med 13 driftsenheter som har søkt PT i perioden.</p> <p>Melkeproduksjonen er opprettholdt med noe variasjon i levert mengde for de enkelte år. Samlet kvote er økt.</p> <p>Kjøttproduksjon på storfe har totalt gått ned i perioden 2010 – 2013 (23 %). Økning siste år (2014).</p> <p>Kjøttproduksjon på sau har hatt en jevn økning med 13 %.</p> <p>Det er økning i investeringer for utbygging innen tradisjonelt landbruk både for melkeproduksjon og sau (BU-midler).</p> <p>Vi ser en liten økning i avvirkning av skog.</p> <p>Det er omsøkt nydyrking som tilsvarer ca 1300 dekar i perioden.</p> <p>Antall setre har gått ned med 7. Det jobbes for få til et større beiteområde (inngjerdet) for storfe og sau i Åsan.</p> <p>Det er etablert tilleggsnæring med Inn på tunet.</p> <p>Videreforedling/salg av lokalprodusert storfekjøtt, lammekjøtt og skinn/ull fra 3 produsenter i løpet av perioden (BU-midler).</p>

Sentrumsutvikling og opplevelser

Gode og attraktive sentrum er et viktig grunnlag for bosetting og næringsutvikling i kommunen. Kommunen er ansvarlig for å legge til rette for utvikling av sentrum i kommunen gjennom sitt planarbeid. Dette omfatter også sentrum i bygdene. Gode planer som gir grunnlag for god utnyttelse av tomter til bolig- og næringsformål, og gode løsninger for blant annet ferdsel og ulike aktiviteter, er kommunens ansvar.

Kommunen skal også støtte opp om aktiviteter og større arrangement i kommunen. Gjennom avtale med destinasjon Røros, vedtatt 25.9.2013, er det avsatt kr 50 000,- til konkrete tiltak kommunens næringsplan.

Innsatsområde	Sentrumsutvikling og opplevelser
Hovedmål	<i>Os kommune skal ha sentrum som fremstår attraktive for næringsdrivende, innbyggere, hyttefolk og tilreisende.</i>
Tiltak	Gode arealplaner. Offentlig-privat samarbeid. Støtte opp om aktiviteter og større arrangementer.
Strategier	<ul style="list-style-type: none">• Videreutvikle tydelige og attraktive sentrum, med boliger, handels- og servicenæring og med knutepunkt for kollektivtilbud sørover og nordover i Os• Legge til rette for boliger til førstegangsetablerere og seniorboliger.• Samarbeid med næringsaktører, eiere av nærings- og boligeiendommer, Vekst i Os og andre organisasjoner for å styrke opplevelses og handelsnæringen i Os.• Os skal være et attraktivt reisemål med fokus på fritid, opplevelser og aktiviteter for hele familien.• Arbeide kontinuerlig med samfunns- og stedsutvikling, herunder forbedret infrastruktur.

Innsatsområde	Sentrumsutvikling og opplevelser		
Delmål	Tiltak i perioden	Ansvarlig	Status
<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide en helhetlig, fremtidsrettet sentrumsplan for Os med alternativ arealbruk i et fremtidig perspektiv. 	Dialog med oppsittere og næringsdrivende i sentrum for å kartlegge ønsker, behov og muligheter.	Os kommune v/ plankontoret	Vedtatt planstrategi for perioden 2016 - 2020
<ul style="list-style-type: none"> Fortsette et lokalt samarbeid med aktørene innen reiseliv og opplevelser i et regionalt perspektiv. 	Aktivt medlemskap i Destinasjon Røros.	Os kommune v/ rådmannen	Avtale med Destinasjon Røros vedtatt 25.9.2013.
<ul style="list-style-type: none"> Arealplaner skal legge til rette for behovstilpasset utvikling av overnattingsplasser. 	Aktiv dialog med Vekst i Os og de enkelte aktørene.	Os kommune v/ plankontoret	Vedtatt planstrategi for perioden 2016 – 2020
<ul style="list-style-type: none"> Økt boligbygging i Os kommune 	Offentlig-privat samarbeid	Os kommune v/ rådmannen	Arbeid med reguleringsplan er under oppstart.

Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer

I Os kommune har vi noen store og forholdsvis mange små bedrifter. Dette er i hovedsak industri-, næringsmiddel-, snekker-, transport-, bygg- og anleggsbedrifter og tilbydere av konsulenttjenester.

Det vil være viktig å ivareta den kompetansen og de fagmiljøene som er utviklet i etablerte bedrifter, som grunnlag for videreutvikling, vekst, FoU og innovasjon. Enkelte leverer produkter i internasjonale markeder og andre leverer tjenester regionalt, noe som viser at det finnes bedrifter med kompetanse på et høyt nivå, også internasjonalt.

Omkring 1000 hytter og fritidseiendommer, i tillegg til den store bygningsmassen som er tilknyttet landbruket, gjør at det er et godt grunnlag for håndverkere i kommunen. Det har etter hvert vokst fram et miljø med håndverkere som har god kunnskap om bevaring og restaurering av gamle og verneverdige bygninger, og oppdragsmengden for disse har vært god.

Når det gjelder handel og tjenester i Os kommune så finnes det bl. a. dagligvarebutikker, bensinstasjon, byggevarehandel, blomsterbutikk, frisør, kunst-/husflidsutsalg og kafé, enkelte også i bygdene i kommunen.

Nærheten til Røros kan oppleves som en utfordring i forhold til å opprettholde et visst mangfold av butikker, varer og tjenester i Os. Samtidig kan Os hente fordeler av å ligge nær Røros i andre sammenhenger. Kommunen har gode ressurser som basis for næringsutvikling innen reiseliv. Med utvidelsen av Røros verdensarv og cirkumferensen er Os innlemmet i buffersonen til Røros verdensarv. Store deler av seterområdene i Os har fått status som utvalgt kulturlandskap og representerer rik natur- og kulturhistorie som kan gi grunnlag for opplevelsesbasert turisme. Mattradisjonene og kulturhistorien står sterkt, men kan i større grad utvikles til næring enn hva det blir gjort i dag. Rørosmat og Destinasjon Røros er viktige samarbeidspartnere for å utvikle mulighetene innen disse områdene.

Os har alpinanlegg, et helårsanlegg for ski og skiskyting og gode snøforhold. I tillegg finnes et godt turløypenett for både sommer og vinteraktiviteter. Dette gir muligheter både for å legge til rette for større idrettsarrangement samt at det er et tilbud til hytteeiere og turister. Hytteeierne er en viktig målgruppe for service- og opplevelsesprodukter, f. eks. hytteservice, leiekjøring, service og vaktmestertjenester etc. Hytteeierne vil også kunne være en ressurs å spille på for nærings- og samfunnsutviklingen i kommunen.

Innsatsområde	Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer
Hovedmål	Os kommune skal framstå som en attraktiv og næringsvennlig kommune for både handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer. Antallet arbeidsplasser i det private næringslivet skal økes.
Tiltak	<p>Kommunen skal aktivt tilrettelegge for næringslivet ved gode og konstruktive planprosesser i samarbeid med aktuelle aktører i forkant av regulerings og utviklingsplaner.</p> <p>Vekst i Os AS skal bistå både eksisterende bedrifter og nyetablerere/gründere i Os kommune. Virksomhetene skal tilbys førstelinjetjeneste, rådgivning, oppfølging og strategiarbeid, samt bistand i søknadsprosesser.</p>
Strategier	<ul style="list-style-type: none"> • Os kommune (administrativt og politisk) skal være en offensiv næringskommune og profesjonell tjenesteyter til næringslivet med høy kompetanse og kunnskap om næringslivets behov. • Kommunen skal sammen med aktørene utvikle rammebetingelser, næringsarealer og infrastruktur, samt fellesgoder som løyper, stier, kart, skilting og informasjon • Kommunen skal bidra til å styrke regionalt samarbeid om næringsutvikling. • Vekst i Os skal bidra til sterkere fokus på vekst og utvikling i det eksisterende næringslivet i kommunen. • Vekst i Os skal arbeide for at opplevelses og reiselivsnæringen i Os kommune styrkes og profesjonaliseres. • Vekst i Os skal arbeide for å øke tilbud og tilgjengelighet av kortreist mat. • Vekst i Os skal bidra til at det etableres flere foretak i Os kommune. Alle som ønsker å starte egen bedrift skal få tilbud om bistand og rådgivning, og alle nyetablerte foretak skal tilbys oppfølging. • Vekst i Os skal arbeide aktivt med å markedsføre Os som en næringsvennlig kommune. Foretaket skal arbeide for at virksomheter som kan ha naturgitte, markedsmessige eller andre fortrinn ved å etablere seg i kommunen får den bistand og rådgivning de har behov for.

Innsatsområde	Handel, reiseliv, industri og tjenesteytende næringer		
Delmål	Tiltak i perioden	Ansvarlig	Status
<p>Entreprenørskap, innovasjon og FoU skal styrkes både i skolen og innen næringslivet.</p> <p>Det skal være et godt samarbeid mellom næringsliv og skole/utdanning for å stimulere kompetansenivået, med hensyn til det lokale næringslivets behov</p>	<p>Aktivt jobbing med prosjekter i mellomtrinnet, og med elevbedriftene ved ungdomstrinnet, samt deltagelse på Skapende Ungdomsmesse (SUM)</p> <p>Deltagelse i prosjekter som fremmer FoU som kan omfatte foretak i Os.</p> <p>Bidra i faget ”yrkesvalg” ved Os skole og fremheve det lokale næringslivets behov.</p> <p>Etablere samarbeid mellom skolerådgiver, regional opplæringskontor, videregående opplæring, Ungt Entreprenørskap og</p>	Vekst i Os	Vekst i Os er i gang med samarbeid med Os skoles 7. trinn vedr Miljøkiosken.
<p>Antallet foretak i Os skal økes</p> <p>Delmål 1 er 9 årsverk i nyetablerte bedrifter, samt 16 årsverk i bedrifter som flytter til Os/etablerer seg her i perioden 2015-2017.</p> <p>Delmål 2 er ytterligere 5 årsverk i perioden 2018-2020.</p> <p>Vekst og utvikling i eksisterende næringsliv</p> <p>Delmål 1 er 15 nye arbeidsplasser i perioden 2015-2017.</p> <p>Delmål 2 er 5 nye arbeidsplasser i perioden 2018-2020.</p>	<p>Tilby solid og kompetent 1.linjetjeneste</p> <p>Aktiv bistand og oppfølging for registrering og oppstart av foretak.</p> <p>Aktivt søke etter foretak som kan etablere seg i Os, eller flytte til Os.</p> <p>Aktivt bidra til rekruttering for foretakene i Os, både ved felles stillingsannonser og ved ”matching” av bedriftenes behov mot innflytternes kompetanse.</p> <p>Jobbe for at Os skal bli en naturlig og offensiv del av miljøet innen lokalmat-miljøet i Rørosregionen, og for styrking av tilleggsnæringene i landbruket.</p>	Vekst i Os	<p>Operativ 1. linjetjeneste</p> <p>Svært mange nye foretak ble registrert med bistand fra Vekst i Os i løpet av 2015, og mange er under arbeid våren 2016. Fokus på foretak som kan/vil etablere seg i Os</p> <p>Felles stillingsannonser har blitt gjort 1 gang i 2015, matching av behov/kompetanse kommer i gang i løpet av 2016.</p> <p>Aktiv deltagelse i Rørosmat-miljøet og i ”Rørosfisk-miljøet”, og regelmessige møter mellom kommunen /landbrukskontoret og Vekst i Os.</p>

Vedlegg

- Statistikk 2015, Rørosregionen og Nord – Østerdalen. Utgitt av Røroshagen Næringshage 20. mai 2016.